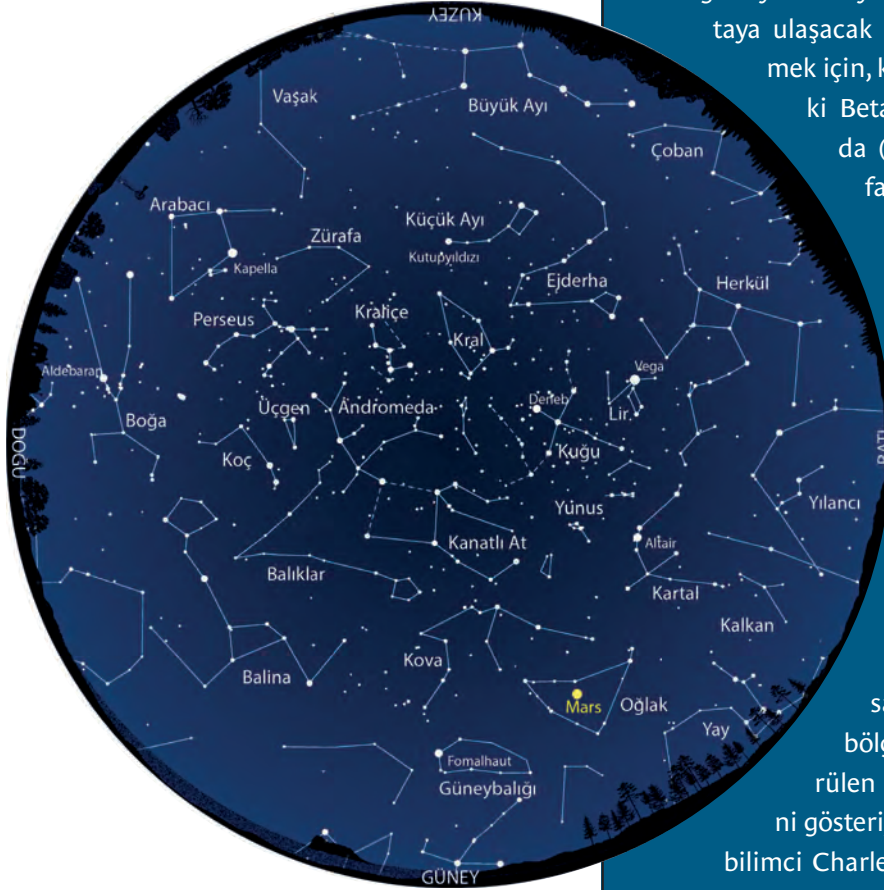

Gökyüzü

Dr. Tuba Sarıgül [tuba.sarigul@tubitak.gov.tr

Üçgen Gökadası

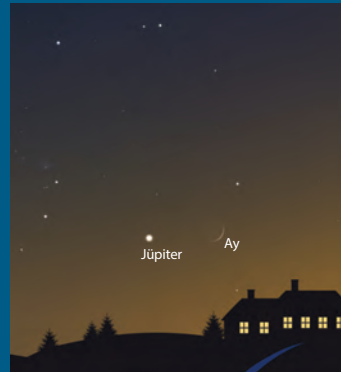
Sonbaharda Kuzey Yarımküre'den gözlemlenebilecek derin uzay cisimlerinden biri Üçgen Gökadası. 14 Ekim'de gece yarısına yakın saatlerde gökyüzünde en yüksek noktaya ulaşacak Üçgen Gökadası'nı gökyüzünde bulabilmek için, köşelerinde Andromeda Takımyıldızı'ndaki Beta Andromeda (Miraç), Gama Andromeda (Almaç) ve Üçgen Takımyıldızı'ndaki Alfa Trianguli adlı yıldızların olduğu hayali bir üçgen çizin. Üçgen Gökadası'nı Beta Andromeda ve Alfa Trianguli yıldızları arasındaki çizgi üzerinde bulabilirsiniz. Işık kirliliğinden uzak ve berrak bir gökyüzünde Üçgen Gökadası'nı çıplak gözle görmeyi deneyebilir ve bir dürbün ya da basit bir teleskop yardımıyla da gözlemleyebilirsiniz. Dünya'dan 3 milyon ışık yılı uzakta ki Üçgen Gökadası, Andromeda'dan sonra gökadamıza en yakın ikinci büyük sarmal gökada. Üçgen Gökadası'nın sarmal kollarında çok sayıda yıldız oluşum bölgesi var. Fotoğrafta sarmal kollarda görülen pembe bölgeler yıldız oluşum bölgelerini gösteriyor. Üçgen Gökadası 1764'te Fransız gökbilimci Charles Messier tarafından keşfedildi. Charles Messier yıldız kümelerini ve bulutsuları sınıflandırdığı listesine Üçgen Gökadası'nı M33 koduyla ekledi.

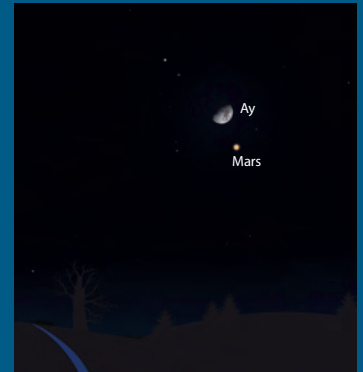
1 Ekim saat 23.00, 15 Ekim saat 22.00 ve 31 Ekim saat 21.00'de gökyüzünün genel görünümü

Ekim Ayının Önemli Gök Olayları

- 06 Ekim** Ay Dünya'ya en yakın konumunda (366.400 km)
- 11 Ekim** Ay ve Jüpiter gün batımında yakın görünümde
- 14 Ekim** Ay ve Satürn yakın görünümde
- 17 Ekim** Ay Dünya'ya en uzak konumunda (404.230 km)
- 18 Ekim** Ay ve Mars birbirine çok yakın görünümde
- 31 Ekim** Ay Dünya'ya en yakın konumunda (370.210 km)

11 Ekim akşamı gün batımından sonra güneybatı ufku

18 Ekim gecesi gece yarısına doğru güney ufku

Ekim Ayında Ay ve Gezegenler

Ay ve Jüpiter 11 Ekim'de gün batımında yakın görünümde. 14 Ekim'de ise Satürn ile Ay gökyüzünde birbirine yakın görünecek. Her iki gök cismi Güneş'in batışından sonra güneybatı ufkunun üzerinde birlikte gözlemlenebilir. 18 Ekim'de Ay ve Mars çok yakın görünümde. İlkdördün evresinden iki gün önce ayrılan Ay'ı ve Mars'ı gün batımından sonra güney ufkunun üzerinde birlikte gözlemleyebilirsiniz. Yaz ayları boyunca Mars, Satürn, Jüpiter ve Venüs'ü Güneş'in batışından sonra gökyüzünde birlikte gözlemeleme fırsatı bulmuştuk. Geçen ay yüksekliği iyice azalmış olan Venüs, Ekim'in ilk günlerinden itibaren gün batımından sonra gözden kaybolmaya başlıyor ve bu dörtlüden ayrılıyor.

Merkür Geçen ay Güneş'in arkasından geçen Merkür'ün Güneş'le arasındaki açısal mesafe gün geçtikçe artıyor. Ancak Güneş'in batışından sonra ufkun üzerinde çok yükselmediğinden Merkür'ü bu ay gözlemlemek hayli zor.

Venüs Gezegen ayın ilk günlerinde Güneş'in batışından sonra batı ufkunun üzerinde kısa süreliğine görülebilir. Ayın ilerleyen

günlerinde Güneş'le arasındaki açısal mesafe giderek azalan Venüs, 26 Ekim'de Güneş ile Dünya'nın arasından geçecek ve bu süreçte birkaç hafta boyunca gözlemlenemeyecek.

Mars Kızıl gezegen Mars gün batımından sonra güneydoğu ufkunun üzerinde ortaya çıkacak ve gece yarısına yakın saatlerde güneybatı ufkundan batacak. Dünya'dan uzaklaşmaya devam eden Mars'ın parlaklığı her geçen gün azalıyor. Ancak Mars ufkun üzerinde yükselmeye devam ettiğinden bu ay Mars gözlemi için uygun zamanlardan.

Jüpiter Terazi Takımyıldızı'ndaki gezegen gün batımından sonra güney batı ufkunun üzerinde ortaya çıkacak ve yaklaşık 1,5 saat sonra batacak. Ufkun üzerinde çok yükselmeyen Jüpiter'in gözlem süresi ayın ilerleyen günlerinde daha da kısalmıyor.

Satürn Satürn bu ay havanın kararmasından sonra güney ufkunun üzerinde ortaya çıkacak ve yaklaşık üç saat gözlemlenebilecek. Satürn'ün gözlem süresi ayın ilerleyen günlerinde giderek kısalmıyor.